

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/9233,Odsloniecie-pomnika-gen-Elzbiety-Zawackiej-podczas-obchodow-Dnia-Polskiego-Panst.html>
28.02.2026, 04:51

Odsłonięcie pomnika gen. Elżbiety Zawackiej podczas obchodów Dnia Polskiego Państwa Podziemnego w Toruniu - 26 września 2014

26.09.2014

W przeddzień głównych uroczystości 75. rocznicy powołania Polskiego Państwa Podziemnego w Toruniu stanął pomnik [Profesor Elżbiety Zawackiej](#) (1909-2009) - pierwszego Kustosza Pamięci Narodowej (tytuł ten otrzymała w 2002 r.).

Pomnik stanął na toruńskim Starym Mieście przed siedzibą Fundacji General Elżbiety Zawackiej - Pomorskiego Muzeum Armii Krajowej i Wojskowej Służby Kobiet, przy ul. Podmurnej 93, a z inicjatorów i organizatorów jego budowy wymienić należy Prezes Fundacji Dorotę Zawacką-Wakarecy oraz Wiceprezes dr Katarzynę Minczykowską-Targowską.

Wśród licznych uczestników w ceremonii odsłonięcia pomnika udział wzięli: Wicemarszałek Senatu Jan Wyrowiński (który jest także przewodniczącym Rady Fundacji General Elżbiety Zawackiej i jednym z inicjatorów upamiętnienia Pani Profesor), Prezydent Torunia Michał Zaleski, Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki, Wojewoda Kujawsko-Pomorski Ewa Mes, Przewodnicząca Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Dorota Jakuta, a także przedstawiciele wojska, duchowieństwa, samorządu i szkół toruńskich oraz wielu mieszkańców miasta i regionu. Gośćmi specjalnymi uroczystości byli przyjaciele Elżbiety Zawackiej, wśród nich [Profesor Barbara Otwinowska](#) (Kustosz Pamięci Narodowej z roku 2006). List do zgromadzonych skierował Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski, a figurę poświęcił Jego Ekscelencja Ksiądz Biskup Józef Szamocki - biskup pomocniczy diecezji toruńskiej.

Na zakończenie uroczystości Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Łukasz Kamiński podkreślił, że cele, jakie wyznaczała Profesor Zawacka, pozostają dla nas zobowiązaniem. Wskazał, że „każdą przyszłość budujemy na fundamencie, którym jest przeszłość”. Prezes Kamiński, wspominając działania IPN związane z rocznicą Polski Podziemnej, złożył General Zawackiej symboliczny meldunek: „zadania wyznaczone przez Panią Profesor zostały podjęte i są realizowane”.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Uroczyste odsłonięcie pomnika prof. Elżbiety Zawackiej. Od lewej: biskup Józef Szamocki, prezes IPN dr Łukasz Kamiński, przewodnicząca Sejmiku

Wicemarszałek Senatu Jan Wyrowiński, przewodniczący Rady Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej, w swoim wystąpieniu podkreślił, że działalność osób takich jak prof. Zawacka była inspiracją dla działaczy opozycji demokratycznej

Prezydent Torunia Michał Zaleski podziękował wszystkim, którzy przyczynili się do powstania pomnika